

Joan Solà, parlem-ne

DAVID CASTILLO coordinador

ES
R
I
O
T
I
P
E

Després de més de vint anys de col·laboració setmanal al suplement *Cultura*, Joan Solà plega, esperem que temporalment. Esperem que *Parlem-ne* tingui continuïtat en altres articles quan el nostre mestre superi la malaltia que l'aparta del periodisme i ens pugui continuar oferint la seva interpretació i solucions al català modern que sempre ha proposat. Sé que té una legió de seguidors i m'he trobat sovint amb lectors al metro estudiant els articles de Solà. Recordo que tenia una amiga que els col·leccionava i enganxava amb *pegament* a unes llibretes d'espiral. Era una manera d'anar creant un llibre amb un capítol setmanal, una fidelitat cap al seu professor de la universitat i una drecera en els laberints lingüístics, que Solà s'ha encarregat de tipificar, aclarir o obrir vies de debat. *Parlem-ne* era això i també una manera peculiar d'entendre la nostra

llengua des del respecte, l'eficàcia i l'operativitat. Una vegada, no sé per què, Solà em va parlar d'uns problemes mecànics quan parlàvem del català. Em

confortable i, alhora, embrutar-se amb el greix del motor com un operari d'un taller de barriada. Una de les grans diferències amb altres erudits és que Solà és un

home del carrer, un ciutadà que lluita des de la infanteria, que ha tingut les orelles sempre esmolades per escoltar una frase, una expressió col·loquial o una paraula que ha avançat per les ones fins a instal·lar-se en els àmbits laborals, familiars i veïnals. Hem volgut que el seu últim *Parlem-ne* coincideixi amb el comentari del seu deixeble Jordi Llavina sobre el llibre d'homenatge que s'ha publicat recentment i que us recomanem, com la resta de bibliografia del mestre, com a pal·liatiu per la manca d'articles de Solà durant uns mesos. Com a company, Solà

sempre ha estat un home disciplinat i afectuós, amb la rialla a punt i gens distant. El seu model de català ha estat el nostre: obert als canvis i responsable de la tradició. Esperem que torni aviat. *

Joan Solà s'acomiada de la seva secció setmanal PERE VIRGILI

va quedar gravat, tot i que vaig ser incapaç de visualitzar-lo amb la granota sota un cotxe en reparació. En perspectiva, però, Solà pot dissenyar un motor d'un cotxe esportiu, d'un altre de

MOTELBARSTOW

RAFAEL VALLBONA

Les veus d'Àfrica

Oumou Sangare a Salt, entre els seus, encoratjant les dones, fent-les cantar a l'alegria, a la dignitat, a la llibertat; la revolució de la calamitat en terra de rics. A poc a poc el camell entra a la cassola, diu el proverbi amazic. El seu darrer disc, *Seya* (*Alegria*) em torna a la volta celeste que empara el desert i els que hi viuen. Dies de música *gnawa* amb els Bambarès de Khamlia, descendents d'antics esclaus malians abandonats enmig d'una tempesta de sorra a tocar de l'Erg Chebbi.

Paul Bowles va anar al Marroc el 1931 per investigar la música tradicional amaziga. L'any 1947 s'hi va quedar a viure, i dos anys després va escriure la mítica *El cel protector* (Edicions 62), que anys després em va portar també a mi al desert per primer cop atret per les veus del continent jove, com li va passar a Elias Canetti a *Les veus de Marràqueix* (Columna), autèntic fresc de fascinació per la peripècia humana de la ciutat, o a Josep Piera a *Seducions de Marràqueix* (Edicions 62).

P Paul Bowles va anar al Marroc el 1931 per investigar la música tradicional amaziga

Les veus d'Àfrica sedueixen l'oida i apaivaguen l'esperit com la millor pipa de *kiff*, "que dona a un home la força de cent camells al pati", segons el proverbi Nxaïui que dona títol al millor recull de relats de Bowles (*Pòrtic*). Són clams com batecs de vida. Des de les paraules d'un acabat de conèixer Mohamed Mrabet, ja fa anys, a la llibreria Laie (al carrer Pau Claris de Barcelona) en un vespre d'històries màgiques i llunyanes, fins a la música com a missatge polític i espiritual a la vegada dels poderosíssims Toure Kunda, des del directe *Paris-Ziguinchor*, o com a vindicació de les generacions de la *banlieue* de l'Orchestre National de Barbès a *Alik*, fins a la calidesa discreta i insubmissa d'Oumou Sangare, és tot un continent que clama en veu alta per emergir.

I si Europa no escolta potser ho farà la Xina, vés a saber. Però hi ha qui n'ha quedat captivat i ja no vol escoltar d'altres veus. *

AVUITOCA... LLUÍS LLORT

Perdre el cap

Anna Bolena va perdre el cap, en el sentit estricte del terme, acusada d'adulteri, incest i traïció. Va ser la segona esposa d'Enric VIII, rei d'Anglaterra allà pel segle XVI. Sembla que el primer ministre Thomas Cromwell, que en principi va ser aliat de la reina consort, va tenir un mal dilluns i va orquestrar el complot que la faria passar per ca el barber. Una altra reina, però de França, Maria Antonieta d'Àustria, va perdre el cap per l'efecte de la guillotina (afaitat també, però a màquina). En el seu cas no va ser un complot, va ser una revolució social de mil parells d'*oeufs*. També hi ha el cas espectacular de la mort de Yukio Mishima, però es mereix un article per a ell sol. I n'hi ha de més bèsties, de decapitacions, com ara les que executa la pregadéu (*mantis religiosa*) amb els mascles, als quals menja el cap mentre la penetren. I ells continuen manxant! Això és un mascle, i no els que a mig *polvo* demanen de posar-se a sota perquè els agafa flat. Diuen que l'escarabat pot viure una setmana decapitat i, quan mor, és d'inanició. I què fa aquells dies? Buscar on posar el barret? I qui és el grillat que s'ho passa bé vigilant una setmana un escarabat decapitat? Per cas curios, el de les estrelles de mar, que no tenen cervell i, en canvi, són el símbol d'un imperi financer. Bona paradoxa, oi? *